

Studiekvalitetsmelding fra Institutt for geografi 2019

Oppfølging av årsrapport for utdanning 2018

- Programsensorrappporten fra 2019 for bachelorprogrammet i geografi ble fulgt opp på flere interne møter hvor faggruppene diskuterte samsvar mellom læringsutbytte på program- og emnenivå. Dette blir fulgt opp med ny gjennomgang av læringsutbyttetekstene på emnenivå. I 2019 har staben jevnlig diskutert ulike undervisnings- og vurderingsformer, og mange emner har redusert antallet forelesninger til fordel for mer aktive undervisningsformer og endret vurderingsform. Vi har også sett på metodeopplæringen på instituttet for bedre koordinasjon mellom ulike metodeemner og muligheten for å styrke opplæringen i kvantitativ metode og statistikk. Et annet forslag er å integrere GIS i flere kurs, men det er utfordrende med kun en fast ansatt innenfor dette feltet.
- Rekruttering til bachelorprogrammet var i fokus våren 2019, og dette arbeidet førte til svært gode opptakstall høsten 2019.

Tilbud			Ja-svar			Møtt		
2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
47	73	83	29	38	56	24	33	48
47	73	83	29	38	56	24	33	48

- Kursene som tilbys på engelsk har god tilstrømning av innreisende utvekslingsstudenter.
- Til tross for økt fokus på utveksling, sender vi ut færre studenter på utveksling. Vi arrangerer nå egne informasjonsmøter for førsteårsstudentene i slutten av 2. semester om veien videre i studieprogrammet. Her fokuserer vi blant annet på utveksling og forbereder de på søknadsfristen tidlig i tredje semester. Vi har også større fokus på utveksling i semesterstartuken.
- Tiltak for økt gjennomstrømning på bachelorprogrammet er fulgt opp med endring til flere vurderingsdeler på flere emner og mer studentaktive læringsformer (bl.a. mer skrivetrening). Fulltidsansatt undervisningsassistent/mentor er også viktige tiltak for å redusere frafall.
- Tiltakene for økt gjennomstrømning på masterprogrammene (færre innleveringsfrister for oppgaven, flere frister underveis og posterpresentasjon på Milepæl 3) er gjennomført. Evaluering av om tiltakene har hatt ønsket effekt, kan skje i 2020.

Emne- og programevaluering

- Emnene som ble evaluert i 2019 er: GEO100, GEO113, GEO222, GEO281, GEO291, GEO308, GEO337, DIDAGEO1, GEO-SD302 og GEO-SD325.
- Instituttet har gjort en innsats for å øke svarprosenten på studentevalueringene (bla. tid til å svare under siste undervisningsøkt) og dette lyktes vi med høsten 2019.
- Evaluering av kurs med mer aktive undervisningsformer og endret vurderingsform viser at studentene er positive til endringene, men at det ofte trengs mindre justeringer i oppleggene etter en gjennomkjøring eller to.

- På 20 geografier (av totalt 31) kombineres nå flere vurderingsformer hvorav 6 emner har mappeevaluering. Studentene er overveiende positive til flere vurderingsformer gjennom semesteret.
- Flere emner har fått mer studentaktive undervisningsformer. Flere obligatoriske aktiviteter ser ut til å gi en bedre arbeidsinnsats med bedre forberedelser og aktiv deltagelse og økt framferte også på andre undervisningsdeler. Studentene får blant annet mer skrivetrening og mer tilbakemeldinger. Studentenes tilbakemeldinger er overveiende positive, og de melder om at emnene blir mer interessante og læringsutbyttet større. En utfordring er at arbeidsinnsatsen på disse kurs noen ganger går på bekostning av innsatsen på emner med mer tradisjonelt opplegg (forelesninger og skriftlig eksamen). Dette er noe vi har fokus på i koordineringen mellom kurs og prøver å hindre at noen emner blir nedprioritert.
- Flere av kursene bruker Mitt UiB og jevnlig veiledning av gruppebaserte feltoppgaver som trinn for trinn utvikler ferdigheter i forståelse og utførelse av forskningsprosjekter.
- Den fulltidsansatte undervisningsassistenten/mentoren får svært gode tilbakemeldinger fra studentene og er en ressurs både for studenter og ansatte.
- På første semester er det en utfordring at det er store nivåforskjeller mellom studentene. Dette gjelder både på bachelorprogrammet og masterprogrammene. Dette gjør at noen av emnene, slik som GEO100 Introduksjon til geografi og *GEO308 Theory of Science and Research Design for Geographers*, har problemer med å treffe alle studentene på et nivå der de får godt utbytte. Flinker studenter klager over for lavt nivå, mens studenter med mindre forkunnskap stort sett er fornøyd med nivået. Dette er ting vi vil følge opp til høsten.
- I systemdynamikk vil man på *GEO-SD325 Client-based modeling project*, som er et relativt nytt kurs (undervist kun 2 g.), innføre tettere oppfølging og mer obligatorisk aktivitet. *GEO-SD302 Fundamentals of Dynamic Social Systems* forbedres med innføring av undervisning basert på MOOC og flipped classroom.
- Både masterprogrammene i geografi og systemdynamikk har vært evaluert av programsensor, men rapportene er noe forsinket og nettopp fremlagt for instituttet. Rapportene vil bli gjennomgått av undervisningsutvalget/programstyrene og fulgt opp gjennom interne møter og med eventuelle tiltak i 2020.

Gjennomføringstall

Instituttet hadde i 2019 jevnt over ganske gode resultater, og for første gang de siste 5 årene hadde alle programmene en studiepoengproduksjon pr student på over 46 stp.

Bachelorprogrammet i geografi hadde også i 2019 en økning i studiepoengproduksjonen.

Det norske masterprogrammet hadde en god økning etter et svakt resultat i 2018. Det engelske masterprogrammet hadde derimot en ganske stor nedgang, men her er det få studenter slik at prestasjoner på individnivå får større betydning. Masterprogrammet i systemdynamikk hadde sin beste studiepoengproduksjon på 5 år. *Master's Programme in Physical Geography* som startet opp høsten 2019 er ikke med i oversikten. Årsstudium i geografi hadde også en god økning i studiepoengproduksjon, opp 11 poeng til 43 stp.

Studiepoeng pr student pr. år

	2015	2016	2017	2018	2019
Bachelorprogram i geografi	42,06	42,05	42,91	49,17	51,12
Masterprogram i geografi	46,54	48,08	51,95	38,43	46,74
Master's Programme in Geographies of Sustainable Development	57,39	51,76	54	54,29	46,67
Masterprogram i Systemdynamikk	41,45	35,92	46,2	42,41	47,75

Kandidatproduksjonen på geografiprogrammene var bedre i 2019 enn i 2018, men var ikke oppe på nivået for perioden 2015-2017. På bachelorprogrammet er det kun 36 % som gjennomfører på normert tid. Etter 4 år har 45 % gjennomført. Det kan være mange grunner til at studentene bruker noe lengre tid, slik som permisjoner og avbrudd som det ikke er korrigert for. Gjennomføringstallene er likevel relativt lave. Det vi ser er at store kull har stort frafall, mens på små kull er det flere som gjennomfører. Vi vil følge opp dette temaet med fokusgruppeintervjuer av studentene på andre semester.

De siste årene har om lag 50 % av masterstudentene gjennomført på normert tid (noe høyere på det engelske programmet 62 %). Etter to semester på overtid er tallet på gjennomførte steget til ca. 80 %. Studenter som har hatt permisjon, vil være en del av denne gruppen. Vi ønsker å få flere studenter gjennom på normert tid og håper å se en positiv effekt av de senere års tiltak. Vi vil fortsatt ha fokus på gjennomføring på normert tid og møte studentene med denne forventningen.

Sammenlignet med andre program på SV har geografi en relativt stor andel bachelorstudenter som fortsetter på masterprogrammet. Opptaks- og produksjonstallene på det norske masterprogrammet henger derfor delvis sammen med opptaks- og gjennomføringstall på bachelorprogrammet. Opprettelsen av det engelske masterprogrammet i naturgeografi var et tiltak for å begrense nedgang i antallet masterstudenter som følger av lave opptakstall på bachelorprogrammet i perioden 2016-2018.

Kandidatproduksjon

	2015	2016	2017	2018	2019
Bachelorprogram i geografi	34	33	31	19	25
Masterprogram i geografi	19	18	19	14	17
Master's Programme in Geographies of Sustainable Development	6	4	4	1	1
Masterprogram i Systemdynamikk	9	4	18	12	10
Joint European Master's in System Dynamics	22	14	20	10	18

Studieportefølje

Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram

Det er ingen planer om å opprette eller legge ned programmer.

Dimensjonering av studietilbudet

Institutt for geografi tilbyr spesialisering i tre retninger innenfor geografi (naturgeografi, samfunnsgeografi og miljø- og landskapsgeografi). Dette gjør at undervisningsbyrden per ansatt er stor grunnet behovet for tilpasset kurstilbud innenfor alle de tre retningene. Mer skriftlige tilbakemeldinger til studentene betyr økt arbeidsbyrde på de ansatte, noe som er en utfordring.

Instituttet har foreløpig kapasitet til å ta opp alle kvalifiserte søkere til geografiprogrammene. Målsetningen er å komme opp i en kandidatproduksjon om tilsvarer antallet studieplasser. Instituttet ønsker å opprettholde eller få en moderat økning i antall studieplasser på geografiprogrammene.

GIS (geografiske informasjonssystemer) og fjernanalyse er et stadig viktigere arbeidsverktøy for geografer, som også er etterspurt i arbeidslivet. GIS er et godt eksempel på IT-kompetansen ved SV-fakultetet, og må vurderes som strategisk satsning. Instituttet har kun en fast vitenskapelig ansatt (og en postdoc som nå har brukt opp arbeidsplassen) som dekker

det meste av undervisningen innenfor dette feltet. Dette gjør oss svært sårbare og det er behov for en styrkning av dette feltet. Dette er spesielt viktig da GIS ved geografi fungerer som et felles miljø for det meste av UiB i forhold til denne kompetansen og i tillegg tilbyr EVU-kurs.

Utdanningsprosjekter knyttet til UiBs satsingsområder

Studieprogrammene og mange av emnene på instituttet er relevante i forhold til UiBs tre satsningsområder. Geografiprogrammene trekkes fram på UiBs nettsider om globale samfunnsutfordringer og marin forskning. Energiomstilling, energiproduksjon og fornybar energi er tema på mange kurs og CET bidrar sterkt inn i undervisningen på instituttet. Klima og klimaendringer er et viktig element i undervisningen i naturgeografi, og naturgeografene er alle tilknyttet Bjerknessenteret.

I tilknytning til masterprogrammet *Geographies of sustainable development* har vi opprettet et nytt teorikurs om bærekraftig arealbruk: *GEO330 Theories of Sustainable Land Use*. Bærekraftsperspektivet er inne som et element i mange emner, men i motsetning til andre miljøer ved UiB hvor man satser på SDG kurs med hovedfokus på ett enkelt bærekraftsmål, har Institutt for geografi fokus på bærekraftig utvikling i en større sammenheng. I undervisningen på flere emner problematiseres samspill og motsetninger mellom ulike bærekraftsmål og hvordan ensidig fokus på enkelt mål har implikasjoner for måloppnåelse på andre bærekraftsmål.

Systemdynamikk er også blant studiene som promoteres på UiBs sider om globale samfunnsutfordringer. I *GEO-SD302 Fundamentals of Dynamic Social Systems* og *GEO-SD330 Natural Resources Management* brukes klima og energiomstilling og marin sektor som eksempler for å forstå systemdynamikk (modellering). I kurset *GEO-SD321 Model-based Socioeconomic Planning* prøver en å forklare og finne løsninger på strukturelle årsaker til makroøkonomiske, sosiale og miljømessige forhold i det globale sør.

Arbeid knyttet til studiekvalitet

Kontakt med arbeidslivet, inkludert praksis

I 2019 har vi gjennomført møter med lokal forvaltning og næringsliv og planlegger å sette opp intensjonsavtaler om framtidig samarbeid bl.a. knyttet til studentprosjekter og praksisplasser. En arbeidsgruppe jobber med å få på plass et praksisemne for bachelorprogrammet på 10 studiepoeng som skal gå for første gang høsten 2021.

En del av masteroppgavene har en aktiv kobling til forvaltning og næringsliv. Slike samarbeid er gjerne knyttet veiledernes nettverk, og gir samtidig en god ekstern profilering av faget. I mange kurs benyttes gjesteforelesere fra forvaltning, næringsliv og andre deler arbeidslivet. Dette er svært viktig både for å aktualisere lærestoffet, men også for å synliggjøre fagmiljøets relevans på mange samfunnsfelt. Vi skal også arrangere et nytt alumnustreff for geografer høsten 2020.

Studentutveksling

Studentutveksling varierer i stor grad med kullene på bachelorprogrammet i geografi. Av fullførte kandidater her har andelen som har vært på utveksling variert fra 13,89% til 46,88%

de siste 5 årene. Vi har nå en lav prosent i 2019 og vi har hatt få geografistudenter på utveksling de siste årene. Vi jobber med å få opp andelen som har vært på utveksling i løpet av bachelorprogrammet og få til en kultur for utveksling. I forbindelse med gjennomgang av avtalene skal vi prøve å anbefale utvekslingsavtaler for de ulike studieretningene. Vi har mange konkurrerende tilbud i 5. semester her ved UiB, så vi må prøve å motivere flere til å reise ut i 4. semester.

På masterprogrammet er det lite fokus på utveksling ettersom fristen for å søke er 14 dager etter oppstart. De fleste av naturgeografistudentene tar ett eller to emner på UNIS i andre semester, men dette kommer ikke fram som utveksling selv om det gir noe av det samme utbyttet.

Etter- og videreutdanning

Instituttet opprettholder eksisterende EVU-kurstilbud. GEO640 Planlegging og samfunn og GEO620 Introduksjon til geografiske informasjonssystem (GIS) og geovisualisering går som vanlig neste studieår. *GEO-SD660 Natural Resources Management* tar en pause høsten 2020 for å legges over på Mitt UiB, men er planlagt neste gang våren 2021. Fra 2021 opprettes *GEO-SD662 Introduction to System Dynamics Modelling*. Utover dette har vi ingen muligheter til å øke EVU tilbudet med dagens bemanningssituasjon.

Særskilte tema for 2019/2020

Gjennomføring

I arbeidet med studentenes gjennomføring er selvfølgelig arbeidet med å innføre mer studentaktive undervisningsformer et viktig element og dette er et kontinuerlig arbeid som vi har fokus på og som vi håper gjenspeiles noe i bedre produksjonstall på bachelorprogrammet, samt at vi over tid også vil se økt kandidatproduksjon.

Innføring av mentorordning og fulltidsansatt undervisningsassistent har vært et mer målrettet tiltak mot førsteårsstudentene, men i forhold til gjennomføringstall er det for tidlig å se på effekten av dette ettersom det kun er to år siden ordningen ble innført. Også på masterprogrammene har vi satt inn tiltak med innføring av felles frister for utkast til prosjektbeskrivelse og masteroppgave en måned før endelig innleveringsfrist. Dette har vi heller ikke sett virkningen av ennå. Et forsøk med å ha milepæl 3 (høst, etter feltarbeid) som posterpresentasjon var en stor suksess med meget gode presentasjoner og faglig diskusjon.

Ved hjelp av utdanningsstrategiske midler, piloterer masterprogrammet i systemdynamikk et prosjekt der studenter er mentor for studenter. Studentinvolvering er avgjørende og prosjektet koordineres derfor av en andreårs masterstudent. Eksempel på aktiviteter:

- Regelmessige møter blant masterstudenter, noen ganger med doktorgradsstudenter til stede, for å utvikle aktiviteter som kan bidra til forbedre motivasjon mht studier og karriereutvikling.
- Målrettede møter med mentorer for å diskutere spesifikke karriereutviklingsaktiviteter (f.eks. nettverksstrategier, jobbsøking)
- Organisering av spesielle arrangementer for kommunikasjon og formidling

En har også etter tilbakemeldinger fra studentene endret eksamenstidspunkt for kursene i andre semester for bedre fordeling av tid til eksamenslesing

Studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer

Mange emner har innført mer varierte og studentaktive undervisningsformer. Dette følger vi opp med interne seminar i staben hvor vi deler erfaringer. Mitt UiB er en aktiv plattform til formidling og faglig dialog mellom oss og studentene. Tilleggstips til pensum og forelesninger i form av dokumenter, lenker til hjemmesider og filmsnutter er i den sammenheng viktig, og anvendes mye. Flere kurs har dessuten fått flere og mer formative vurderingsformer. Det er ikke ønskelig eller mulig (med dagens bemanningssituasjon) å gjøre endringer i alle emner, men noe flere hadde vært ønskelig.

Eksempler på kurs som domineres av alternative undervisningsformer er GEO110 Kartografi og tematisk kart som var med i TALIDA prosjektet, Geo124 Regional utvikling, CET201 Sustainable Innovation, GEO-SD330 Natural Resources Management (MOOC) og GEO-SD302 Fundamentals of Dynamic Social Systems. GEO-SD302 er undervist i form av et flipped classroom opplegg hvor studentene forbereder seg (ved hjelp av en MOOC fra høst 2020), og hvor klasseaktiviteten består i å arbeide med spørsmål og oppgaver til lesestoffet.

Studiebarometeret 2019

Bachelorprogrammet i geografi fikk en god helhetlig vurdering, det 8. beste resultatet blant alle program på UiB. Programmet gjør det også bra sammenlignet med andre geografiutdanninger i landet.

Høstens problemer i GIS undervisningen knyttet til UiB's avvikling av pc-laber har skapt mye frustrasjon for studentene og kan ha hatt en negativ innvirkning på resultatene om læringsmiljøet (fysisk læringsmiljø og infrastruktur: 3,3 og IKT-tjenester (f.eks. læringsplattformer, programvare og PC-tilgang): 3,1). Her er det viktig å finne gode løsninger for nye undervisningsrom og IKT-tjenester slik at studentene får mulighet til å lære viktige arbeidsverktøy.

Studentmedvirkning er noe vi scorer middels godt på. Her er vi avhengig av å ha et godt samarbeid med fagutvalget. Med hensyn på oppfølging av innspill fra studentene har vi et forbedringspotensiale.

Som tidligere nevnt, har instituttet en arbeidsgruppe som jobber med planlegging av praksisemnet og vi er i kontakt med næringslivet og forvaltningen om intensjonsavtaler for mer samarbeid. Sammen med fagutvalget planlegger instituttet en søknad om utdanningsstrategiske midler til å gjennomføre en serie arrangementer for å bedre tilknytning til arbeidsliv f.eks. jobbsøkerkurs, bedriftsbesøk, videre studier, ol.

	BASV-GEOG	MASV-GEOG
Helhet	4,6	4,1
Medvirkning	3,5	3,7
Arbeidslivsrelevans	3,1	2,4
Egenstudier +org	21,2 t + 16,8 t	29,3 t + 6,8 t